

**RAPPORT  
KWALITEITSONDERZOEK  
STEBO AMSTERDAM VAVO**

Instelling : Stebo Amsterdam VAVO  
BRIN-nummer : 30CM  
Datum onderzoek : 30 november 2009  
Status rapport : definitief rapport (WEB/vavo)

## 1. INLEIDING

Dit rapport van de Inspectie van het Onderwijs bevat de uitkomsten van het onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs op de particuliere onderwijsinstelling Stebo Amsterdam. Het onderzoek waarover de inspectie rapporteert vond plaats op 30 november 2009.

De inspectie beoordeelt de kwaliteit van het onderwijs door onderzoek te doen naar de aspecten van kwaliteit die zijn vastgelegd in de Wet op het onderwijstoezicht (WOT).

In het 'Toezichtkader zelfstandige exameninstellingen voortgezet onderwijs 2008', dat op uw instelling van toepassing is, is uitgewerkt om welke aspecten dit gaat. Tevens is vermeld, dat dit 'Toezichtkader zelfstandige exameninstellingen voortgezet onderwijs 2008' niet los kan worden gezien van het selectief gebruik ervan. De inspectie heeft het kwaliteitsonderzoek op uw instelling proportioneel ingericht en zich bij haar onderzoek gericht op de opbrengsten, de plaatsing van de leerlingen en op de kwaliteitszorg van uw instelling, inclusief bevoegdheden.

De beoordeling van deze kwaliteitsaspecten vindt plaats met behulp van de onderzoeksvragen 1 en 9 uit het 'Toezichtkader zelfstandige exameninstellingen voortgezet onderwijs 2008'. Deze vragen zijn afgeleid van de eisen die de wetgever stelt aan niet bekostigde instellingen voor voortgezet onderwijs die zelfstandig examens mogen afnemen op grond van artikel 1.4a.1 Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB). De onderzoeksvragen zijn:

1. Zorgt de instelling systematisch voor het behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs?
9. Liggen de resultaten van de leerlingen ten minste op het niveau dat mag worden verwacht?

Om antwoord te kunnen geven op deze onderzoeksvragen, is per kwaliteitsaspect een aantal subvragen geformuleerd. Daarnaast is aangegeven of de leerlingen correct geplaatst zijn in het vavo onderwijs dat gegeven wordt op basis van de aanwijzing ex artikel 1.4a.1 WEB.

Het overzicht van de onderzoeksvragen en onderliggende subvragen vindt u in dit rapport.

### **Opbouw van het rapport**

In paragraaf 2 van dit rapport vermeldt de inspectie een aantal zakelijke gegevens over uw instelling, waaronder de plaatsing van de leerlingen.

In paragraaf 3 brengt de inspectie in beeld of de kwaliteitszorg op uw instelling voldoende is gewaarborgd door antwoord te geven op de subvragen. Het oordeel over de opbrengsten van uw onderwijs is conform het oordeel de opbrengsten van het bekostigd onderwijs gebaseerd op het verschil tussen het gemiddelde schoolexamencijfer en het gemiddelde eindexamencijfer. Daarnaast zijn slagingspercentages en cijfers voor het centraal eindexamen in beeld gebracht. De aanduiding van de paragraafnummers volgt de aanduiding in het 'Toezichtkader zelfstandige exameninstellingen voortgezet onderwijs 2008'. Het rapport sluit af met paragraaf 4 waarin de afspraken over het vervolg van het toezicht zijn vastgelegd.

## 2. ZAKELIJKE GEGEVENS

### Naam instelling

Stebo Amsterdam VAVO B.V.

### Onderwijssoorten

Stebo Amsterdam VAVO leidt op voor het diploma havo en vwo. Doel van de opleiding is dat leerlingen het examenprogramma van de laatste twee leerjaren van havo of vwo in één jaar afronden.

### Bestuur en dagelijkse leiding

Stebo valt met drie vestigingen onder Instituut Westvoorne Collectief. De algemeen directeur vormt het bevoegd gezag over de drie vestigingen. De dagelijkse leiding in Stebo Amsterdam is in handen van een locatiedirecteur.

### Historie van de instelling

Stebo bestaat sinds 1982. Op 31 augustus 2009 is door het Ministerie OCW een licentie afgegeven aan Stebo Amsterdam VAVO ex artikel 1.4a.1 van de Wet educatie en beroeps onderwijs (WEB).

### Huidige organisatie en vestigingsplaatsen

Stebo heeft momenteel drie vestigingen: Utrecht, 's-Gravenhage en Amsterdam.

### Kosten opleiding

De kosten van de opleiding bedragen € 25.000 per leerjaar.

### Leerlingen/studenten

De opbouw van de leerlingenpopulatie bij Stebo Amsterdam VAVO is weergegeven in onderstaande tabellen: in tabel 1 staat het aantal inschrijvingen per 1 oktober 2009.

| Tabel 1: aantal inschrijvingen per 1 oktober 2009          |         |
|--|---------|
|  | WEB/WEO |
| Leerplichtige leerlingen                                   | 0       |
| Kwalificatieplichtige leerlingen                           | 0       |
| Leerlingen van 16 tot 18 jaar met havo en/of mbo 2-diploma | 0       |
| Leerlingen 18 jaar en ouder                                | 6       |
| Totaal   | 6       |

De leerlingen krijgen gezamenlijk les; zij zijn niet naar leeftijd gegroepeerd. Er zijn geen afzonderlijke vavo en/of vwo klassen. De schoolleiding geeft aan dat de leerlingenpopulatie zich onderscheidt door specifieke leerlingenkenmerken die vragen om onderwijs op maat en die van invloed kunnen zijn op de opbrengsten.

De schoolleiding geeft aan dat de leerlingenpopulatie zich onderscheidt door specifieke leerlingenkenmerken die vragen om onderwijs op maat en die van invloed kunnen zijn op de opbrengsten.

In tabel 2 zijn specifieke kenmerken van de leerlingenpopulatie opgenomen.

| Tabel 2: aantal leerlingen waarbij een beroep is gedaan op verlening van examenfaciliteiten op grond van EB art.55 schooljaar 2008-2009 |      |      |     |
|---|------|------|-----|
|   | mavo | havo | vwo |
| motorisch gehandicapt   |      |      |     |
| dyslexie  |      | 1    | 1   |
| ernstige faalangst  |      |      | 1   |
| ADHD  |      |      |     |
| autisme   |      |      |     |
| anderstalig   |      |      |     |
| overige handicaps nl. dyscalculie   |      |      | 1   |

De tabel 3 laat het aantal leerlingen zien per schoolsoort (afdeling), verdeeld over een volledig eindexamen dan wel een deexamen.

| Tabel 3: soort examen leerlingen 16 tot 18 jaar met havo en/of mbo2-diploma of 18 jaar en ouder per 1 oktober 2009 | vmbo-t | havo | vwo |
|--|--------|------|-----|
| Volledig eindexamen  | 0      | 0    | 3   |
| Deexamen   | 0      | 1    | 2   |
| Totaal   | 0      | 1    | 5   |

### **3. WAARDERINGEN**

In paragraaf 3.1 van deze rapportage geeft de inspectie een antwoord op de vraag naar de kwaliteit van de kwaliteitszorg gevolgd door een korte toelichting. De inspectie geeft in deze fase van de ontwikkeling van het toezicht op de niet bekostigde instellingen die zijn aangewezen als exameninstelling, antwoord op het niveau van de subvragen. Paragraaf 3.9 bevat een oordeel over een deel van de opbrengsten.

#### **3.1 KWALITEITSZORG**

*Onderzoeksvraag 1:*

Zorgt de instelling voor het behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs?

De beoordeling of de instelling zorgt voor behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs vindt plaats met een oordeel op elk van de vijf subvragen afzonderlijk:

- 1.1 Beschikt de instelling over een systeem van kwaliteitszorg?
- 1.2 Verantwoordt de instelling zich over de gerealiseerde onderwijskwaliteit?
- 1.3 Zijn de wettelijk verplichte documenten aanwezig?
- 1.4 Zijn de leraren bevoegd voor het geven van schoolonderwijs?
- 1.5 Is er voor het onderwijsondersteunend personeel een verklaring omtrent het gedrag afgegeven ten tijde van in dienst treding?

##### **3.1.1 DE KWALITEIT VAN HET SYSTEEM VAN KWALITEITSZORG**

*Antwoord op subvraag 1.1:*

Stebo Amsterdam VAVO beschikt over een systeem van kwaliteitszorg.

*Toelichting:*

De algemene directie van het Stebo heeft met de totstandkoming van het schoolplan 2009-2012 een aantal kwaliteitsdoelstellingen op papier gezet. Daarin staan voor 2008-2009 de volgende speerpunten centraal: het terugdringen van de verschillen tussen de cijfers behaald bij het schoolexamen (se) en de cijfers behaald bij het centraal schriftelijk examen (ce), implementatie van het zorgplan, invoering van persoonlijke ontwikkelingsplannen (gestructureerde bij en nascholing 'Competent als Stebodocent') en het ontwerpen van een veiligheidsplan.

Stebo Amsterdam VAVO evalueert op verschillende niveaus: het oordeel van de leerlingen wordt gevraagd over de kwaliteit van het onderwijs. Er is een ouderenquête gehouden, de ouderraad wordt geraadpleegd en het welbevinden van de leraren is in beeld gebracht. De scores zijn zichtbaar gemaakt via de Stebo website.

##### **3.1.2 DE KWALITEIT VAN DE VERANTWOORDING**

*Antwoord op subvraag 1.2:*

Stebo Amsterdam VAVO verantwoordt zich conform de bedoeling van de wetgever over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.

*Toelichting:*

Lid 2 van artikel 1.3.6 van de WEB verplicht de instellingen die zelf eindexamens mogen afnemen tot een jaarlijks openbaar verslag omtrent de beoordeling van de kwaliteit van het onderwijs, de uitkomsten van die beoordeling en het voorgenomen beleid in het licht van die uitkomsten.

Deze wettelijke verplichting wordt door het Stebo Amsterdam VAVO nagekomen.

Voorts mag van instellingen die diploma's en certificaten mogen afgeven met eenzelfde civiel effect als die van het bekostigd onderwijs, worden verwacht dat zij niet alleen verantwoording afleggen over de examenresultaten, maar ook over eventuele discrepanties tussen de cijfers voor het schoolonderzoek en het centraal schriftelijk examen. Deze openbare verantwoording is een aantoonbaar onderdeel van het op centraal niveau aangestuurde systeem van kwaliteitszorg.

### 3.1.3 DE VERPLICHTE DOCUMENTEN

*Antwoord op subvraag 1.3:*

Stebo Amsterdam VAVO beschikt over alle verplichte documenten. In de documenten wordt geen onderscheid aangebracht tussen het onderwijs aan leerplichtige leerlingen en het vavo.

*Toelichting:*

Tabel 4 geeft weer over welke verplichte documenten het Stebo Amsterdam beschikt.

|   |           |
|---|-----------|
| Ministeriële beschikking WEB  | 28-8-2009 |
| Schoolplan  | 2009-2011 |
| Schoolgids  | ja        |
| Jaarplan/vestigingsplan   | ja        |
| Jaarverslag, inclusief <b>vestigingspecifieke</b> opbrengsten ce en se-ce | ja        |
| Jaarverslag opvraagbaar   | ja        |
| Jaarverslag zichtbaar op de instellingssite                               | ja        |
| Examenreglement   | ja        |
| Programma's van toetsing en afsluiting                                    | ja        |
| Onderwijsovereenkomst   | ja        |

Zowel het examenreglement als de programma's van toetsing en afsluiting zijn vóór 1 oktober 2009 aan de inspectie gezonden en aan de kandidaten verstrekt.

### 3.1.4 DE BEVOEGDHEDEN

De leraren geven zowel les aan de leerplichtige en kwalificatieplichtige leerlingen als aan de niet leer- of kwalificatieplichtige leerlingen. Voor deze leraren gelden de bevoegdheidseisen zoals vastgelegd in de WVO. Het antwoord op de subvragen wordt derhalve gegeven op basis van de WVO.

*Antwoord op subvraag 1.4 (WVO):*

Niet alle leraren van Stebo Amsterdam VAVO zijn bevoegd<sup>1</sup> voor het geven van schoolonderwijs. De vestiging bevindt zich qua aantal bevoegde leraren boven de grenswaarde van 80%.

*Toelichting:*

Per 1 oktober 2009 zijn er 21 leraren contractueel verbonden aan Stebo Amsterdam VAVO. Van hen zijn er 18 bevoegd, 2 onderbevoegd en 1 onbevoegd. Er is 1 on(der)bevoegde leraar die studeert om het relevante diploma binnen twee jaar te behalen.

Voor alle leraren is er een verklaring omtrent het gedrag aanwezig.

Stebo Amsterdam heeft in 2008 besloten om met behulp van een persoonlijk ontwikkelingsplan de bekwaamheid van leraren te bevorderen en afspraken te maken om een diploma voor bevoegdheid te halen door inschrijving in een relevante studie. Stebo stelt elke leraar met tijd en geld in staat de eigen bekwaamheid te onderhouden. Er worden dit schooljaar met de afzonderlijke leraren contracten getekend waarin wordt vastgelegd wanneer welk relevant diploma wordt behaald.

### 3.1.5 ONDERWIJSONDERSTEUNEND PERSONEEL

Voor al het onderwijsondersteunend personeel zijn verklaringen omtrent het gedrag aanwezig.

---

<sup>1</sup> De Inspectie van het Onderwijs heeft, in deze fase van het toezicht op het niet bekostigd onderwijs, de grenswaarde voor een positief antwoord op de onderzoeksvraag inzake de bevoegdheden van leraren en/of het aantal lessen dat door bevoegde leraren wordt verzorgd, op ten minste 80% gesteld

### 3.9<sup>2</sup> LEERRESULTATEN

#### *Onderzoeksvraag 9:*

Is de kwaliteit van de resultaten van de leerlingen ten minste van een niveau dat mag worden verwacht?

In deze fase van het toezicht wordt een oordeel gegeven over een beperkt deel van de examenopbrengsten 2009 van het onderwijs. Het oordeel over de kwaliteit van een deel van de opbrengsten is, conform het oordeel over de kwaliteit van de opbrengsten van het bekostigd onderwijs, gebaseerd op de norm van 0,5 punten verschil tussen het gemiddelde schoolexamencijfer (se) en het gemiddelde eindexamencijfer (ce). Tevens wordt in de tekst verwezen naar te grote discrepanties tussen se en ce over examenresultaten in 2007 en 2008, zoals die zijn vastgelegd in het inspectierapport 2008.

Bij de beschrijving van de vakken waarbij het verschil tussen het se en ce 0,5 punt of meer bedraagt, worden uitsluitend de vakken vermeld waarin 10 of meer kandidaten examen hebben gedaan om de invloed van een enkele kandidaat te beperken. Dit laat onverlet dat uit de bijlage blijkt dat zich bij de vakken met minder dan 10 kandidaten risico's voordoen, omdat het cijfer voor het se meer dan 0,5 punt hoger is dan het cijfer voor het ce. De beschrijving en het oordeel wordt gegeven op basis van de cijfers behaald bij deelname aan het volledig examen. De cijfers van de dealexamens zijn in bijlage 2 voor kennisgeving opgenomen.

De beoordeling of de kwaliteit van de resultaten van de leerlingen ten minste een rechtsgelijke behandeling van leerlingen en vertrouwen in het systeem van examinering genereren, vindt plaats aan de hand van twee subvragen die op hun beurt verder worden uitgesplitst al naar gelang op de instelling vwo-, havo-, vmbo-t, of mavo of deeleindexamens worden afgelegd:

- 9.1 Is er sprake van discrepantie van 0,5 punt of meer tussen de cijfers voor het centraal schriftelijk examen en het schoolexamen van leerlingen die het vwo, onderscheidenlijk het havo of mavo afsluiten?
- 9.2 Is het aantal vakken, waarbij zich een discrepantie voordoet van 0,5 punt of meer tussen het cijfer dat de vwo-, onderscheidenlijk de havo-, vmbo-t en mavoleerlingen halen bij het centraal schriftelijk examen en het schoolexamen, in overeenstemming met het aantal vakken waarbij deze discrepantie zich voordoet in het bekostigd onderwijs?

In de brief van 2009 over het verkrijgen en behouden van een licentie ex artikel 1.4a.1 van de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) wijst de staatssecretaris OCW op de voorwaarde dat de vestiging vóór het begin van het schooljaar 2011/2012 moet voldoen aan alle vereisten, waaronder de eisen vastgesteld voor de opbrengsten.

Voor het schooljaar 2011-2012 zal naar verwachting een nieuwe examennorm effectief worden, naast de bestaande voor het verschil tussen het gemiddelde schoolexamen cijfer en het gemiddelde centraal eindexamencijfer. De staatssecretaris heeft haar voornemens betreffende de wijziging in de slaagzakregels aangekondigd in een brief aan de voorzitter van de Tweede Kamer (datum: 28 oktober 2008; Kamerstuk 2008-2009, 31289, nr. 44). Na behandeling in de Tweede Kamer op 22 januari 2009 heeft de staatssecretaris per brief van 24 augustus 2009 (Kamerstuk 2008-2009, 31289, nr. 66) aangekondigd een concept AMvB te bespreken met het veld en deze vervolgens aan de Kamer aan te bieden. Naar verwachting wordt deze in voorjaar 2010 aangeboden.

Deze nieuwe norm leidt tot de volgende twee subvragen die beantwoord worden in het jaar 2011.

- 9.3 Is er gemiddeld voor de vakken Nederlands, wiskunde en Engels voor het centraal eindexamen minimaal een 6 voor twee vakken behaald en voor geen vak lager dan een 5?

- 9.4 Is het gemiddeld cijfer van alle vakken voor het centraal eindexamen hoger of gelijk aan een 5,5?

---

<sup>2</sup> De code 3.9 geeft aan dat het hier om de uitkomsten van vraag 9 uit het 'Toezichtkader zelfstandige exameninstellingen voortgezet onderwijs 2008' gaat.

## EXAMENRESULTATEN

### *Antwoord op onderzoeksvraag 9*

Op de afdeling vwo ligt de kwaliteit van de resultaten van de leerlingen onder het niveau dat mag worden verwacht. Op de afdeling havo ligt de kwaliteit van de resultaten op niveau, maar het gemiddelde se-ce-verschil is te groot.

### *Antwoord op subvraag 9.1*

Het gemiddelde verschil tussen het se en het ce cijfer voor alle geëxamineerde vakken (volledig examen) is voor de afdelingen havo en vwo groter dan 0,5. (zie tabel 7).

### *Antwoord op subvraag 9.2*

Het aantal vakken waarbij zich een discrepantie voordoet van 0,5 punt of meer tussen het cijfer dat leerlingen halen bij het centraal schriftelijk examen en het schoolexamen is niet in overeenstemming met het aantal vakken waarbij deze discrepantie zich voordoet in het bekostigd onderwijs. Voor de afdeling vwo betreft het een groter aantal vakken.

### *Toelichting:*

De antwoorden op bovenstaande vragen worden hieronder toegelicht, voorafgegaan. Door het slagingspercentage per schoolsoort (afdeling).

Het percentage geslaagden wordt weergegeven van de jaren 2006-2007, 2007-2008 en 2008-2009. Daarna zijn in de subparagrafen per deelname aan het volledige examen de gemiddelde cijfers per vak en de discrepanties aangegeven tussen de gemiddelde schoolexamencijfers en de gemiddelde centraal eindexamencijfers. De cijfers van de deexamens zijn ter kennisname als bijlage 2 opgenomen.

Tabel 5 vermeldt het percentage leerlingen dat in 2007, 2008 en in 2009 slaagde voor het examen van het mavo, havo of vwo.

|      | 2007             | 2008             | 2009              |
|------|------------------|------------------|-------------------|
| mavo | 75% (3 van de 4) | 75% (3 van de 4) | 100% (3 van de 3) |
| havo |                  | 78% (7 van de 9) | 100% (6 van de 6) |
| vwo  |                  | 60% (3 van de 5) | 89% (8 van de 9)  |

Er is 1 leerling vwo die zich heeft teruggetrokken voor het examen 2008-2009.

### **3.9.1 VOLLEDIG EXAMEN**

De tabellen in bijlage 1 vermelden voor het Stebo Amsterdam VAVO respectievelijk voor het mavo, havo en vwo de in 2009 behaalde cijfers per vak voor het schoolexamen (se) en het centraal examen (ce). Het verschil tussen het schoolexamencijfer en het centraal eindexamencijfer landelijk alle scholen' in 2009 was bij het vaststellen van het rapport niet bekend. Daarom is voor het jaar 2009 geen vergelijking gemaakt met het verschil op vestigingsniveau.

|      | vestiging<br>06-07 | vestiging<br>07-08 | vestiging<br>08-09 | landelijk<br>06-07 | landelijk<br>07-08 | landelijk<br>08-09 |
|------|--------------------|--------------------|--------------------|--------------------|--------------------|--------------------|
| mavo |                    | 0,6                |                    | 0,2                | 0,2                |                    |
| havo |                    | 0,1                | 0,6                | 0,1                | 0,1                |                    |
| vwo  |                    | 0,9                | 0,8                | 0,4                | 0,4                |                    |

Voor een aantal vakken zijn de discrepanties tussen het gemiddelde se cijfer en het gemiddelde ce cijfer groter dan 0,5 punt. Hieronder is voor een periode van drie jaren voor de onderscheidenlijke schoolsoorten (afdelingen) aangegeven hoeveel en welke vakken dat betreft.

#### MAVO/HAVO/VWO

In 2007, 2008 en 2009 zijn er geen vakken geweest waarvoor 10 of meer leerlingen examen deden.

#### VWO

In 2009 zijn er geen examens afgenomen met 10 of meer leerlingen.

Het gemiddelde schoolexamencijfer is in 2009 voor 11 van de 17 vakken met minder dan 10 leerlingen ten opzichte van het gemiddelde centraal eindexamencijfer hoger dan 0,5, namelijk bij: Engels, Frans 1,2, Duits 1,2, geschiedenis, economie 1, management & organisatie, biologie 1,2, natuurkunde 1, scheikunde1, wiskunde B1 en filosofie.

De gemiddelde cijfers voor het centraal eindexamen zijn bij het bekostigd onderwijs geclusterd naar vakken. Op eenzelfde manier zijn de gemiddelden voor de volledige examens voor deze vestiging in beeld gebracht.

Tabel 8: De gemiddelde eindexamencijfers schooljaar 2008-2009 per vakcluster bij volledig examen.

| vakcluster     | mavo (ce) | havo ce) | vwo (ce) |
|----------------|-----------|----------|----------|
| Nederlands     |           | 7,0      | 6,3      |
| mod. vr. talen |           | 6,3      | 5,6      |
| zaakvakken     |           | 6,3      | 6,2      |
| economie       |           | 4,5      | 5,8      |
| exact          |           | 5,2      | 5,8      |
| overig         |           | 5,9      | 5,1      |

#### **4. VERVOLG VAN HET TOEZICHT**

Het onderzoek door de inspectie omvatte onder meer de naleving van een aantal wettelijke voorschriften voor wat betreft de bevoegdheden en de onderwijsdocumenten.

Op basis van dit onderzoek heeft de inspectie met het bevoegd gezag afgesproken dat:

- het bevoegd gezag c.q. de vestiging staat voor de opdracht voor alle onbevoegd en/of onderbevoegd lesgevende leraren beleid te voeren dat in overeenstemming is met dat wat de WVO vraagt. Dat impliceert getalsmatig het streven naar 100% bevoegde leraren.
- het bevoegd gezag c.q. de vestiging voor de opdracht staat om de opbrengsten van de afdelingen havo en vwo minimaal op het normniveau te brengen (subvragen 9.1, 9.2).

De bevindingen van dit onderzoek leiden tot het volgende arrangement voor het vervolg van het toezicht (toezichtarrangement): aangepast arrangement kwaliteit voor vwo en basisarrangementen voor havo.

In beginsel vindt het komend schooljaar een onderzoek plaats naar de kwaliteit van de opbrengsten en de verantwoording daarvan. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de uitvoering van het systeem van kwaliteitszorg, waaronder de bevoegdheden en de samenstelling van de leerlingenpopulatie. Het vigerende toezichtkader vormt uitgangspunt voor een hernieuwd proportioneel toezicht.

**BIJLAGE 1:  
RESULTATEN VOLLEDIG EXAMEN 2009 VAN STEBO AMSTERDAM VAVO**

De tabellen 9 en 10 vermelden voor Stebo Amsterdam VAVO respectievelijk voor het havo en vwo de in 2009 behaalde cijfers per vak voor het schoolexamen (se) en het centraal examen (ce).

| <b>Tabel 9: havo gemiddelde cijfers per vak (volledig examen)</b> |            |     |     |                |
|---|------------|-----|-----|----------------|
| Vak   | aantal lln | se  | ce  | verschil se-ce |
| Nederlandse taal en literatuur                                    | 1          | 7,8 | 7,0 | 0,8            |
| Engelse taal en literatuur  | 1          | 6,3 | 6,3 | 0,0            |
| Spaanse taal en literatuur  | 1          | 6,1 | 5,7 | 0,4            |
| geschiedenis  | 1          | 6,6 | 6,3 | 0,3            |
| maatschappijwetenschappen   | 1          | 6,8 | 7,1 | -0,3           |
| m&o   | 1          | 6,5 | 4,5 | 2,0            |
| Biologie  | 1          | 6,5 | 5,9 | 0,6            |
| Natuurkunde 1,2   | 1          | 6,4 | 6,7 | -0,3           |
| Scheikunde  | 1          | 7,8 | 5,9 | 1,9            |
| Wiskunde B 1,2  | 1          | 5,1 | 4,3 | 0,8            |
| Tekenen   | 1          | 6,4 | 6,0 | 0,4            |

| <b>Tabel 10: vwo gemiddelde cijfers per vak (volledig examen)</b> |            |     |     |                |
|---|------------|-----|-----|----------------|
| Vak   | aantal lln | se  | ce  | verschil se-ce |
| Nederlands  | 5          | 6,5 | 6,3 | 0,2            |
| Frans 1,2   | 1          | 5,4 | 4,7 | 0,7            |
| Duits 1,2   | 2          | 6,6 | 5,0 | 1,6            |
| Engels  | 5          | 6,8 | 6,0 | 0,8            |
| Spaans  | 1          | 7,6 | 7,7 | -0,1           |
| geschiedenis  | 4          | 6,6 | 6,2 | 0,5            |
| aardrijkskunde  | 2          | 6,7 | 6,1 | 0,6            |
| wiskunde A1   | 1          | 3,7 | 3,8 | -0,1           |
| wiskunde A1,2   | 3          | 5,9 | 6,1 | -0,3           |
| wiskunde B1   | 1          | 6,3 | 5,3 | 1,0            |
| natuurkunde 1   | 1          | 7,5 | 6,6 | 0,9            |
| scheikunde 1  | 1          | 6,8 | 5,3 | 1,5            |
| biologie 1,2  | 1          | 7,4 | 6,8 | 0,6            |
| economie 1,2  | 2          | 6,6 | 6,1 | 0,5            |
| m&o   | 1          | 7,5 | 5,2 | 2,3            |
| tekenen   | 2          | 5,9 | 6,5 | -0,7           |
| filosofie   | 1          | 5,4 | 4,5 | 0,9            |
| mijleer   | 2          | 6,7 | 5,6 | 1,2            |